מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את משמעות חג הסיגד ואת הסיפור וההיסטוריה שמאחוריו
- להבין את רעיון חידוש הברית ואת הקשר בין עבר להווה בחג
- לתרגל הבנת הנקרא, אוצר מילים ולשון דרך טקסטים על החג
- לתרגל כתיבת פסקת טיעון קצרה וברורה בנושא ערכי החג

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מה זה חג הסיגד: שם, תאריך ומקור – שאלות ידע

- 1. א – השתחוות וסגידה
- 2. א – כ"ט בחשון
- 3. א – חמישים יום

חלק ב' – פרק 1 • מה זה חג הסיגד: שם, תאריך ומקור – התאמה

- 1 – ג (השורש שמשמעותו השתחוות וסגידה)
- 2 – א (התאריך העברי של החג)
- 3 – ב (שמה של קהילת יהודי אתיופיה)

חלק ג' – פרק 1 • מה זה חג הסיגד: שם, תאריך ומקור – חשיבה והרחבה

חלק ד' – פרק 2 • חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום – הבנה בסיסית

- 1. ב – השתחוות וסגידה
- 2. ב – חמישים יום אחריו

חלק ה' – פרק 2 • חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום – הבנה ויישום

- 1. נכון – הטקסט מציין שהחג מהדהד את המעמד המתואר בימי עזרא ונחמיה
- 2. נכון – כמו בימי עזרא ונחמיה, גם בסיגד מתכנסת הקהילה כולה ומקשיבה לתורה

חלק ו' – פרק 2 • חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום – השלמה והתאמה

- 1. ירושלים

חלק ז' – פרק 2 • חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום – התאמה

- 1 – ד (מעמד שבו העם חידש ברית בירושלים בעבר)
- 2 – ג (הנהיגו את התפילה וקראו מהתורה)
- 3 – א (ספר התורה של הקהילה)
- 4 – ב (השפה העתיקה שבה כתובה האורית)

חלק ח' – פרק 3 • הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז – הבנה בסיסית

- 1. ב – את הר סיני, מקום מתן תורה
- 2. ג – הקסים, מנהיגי הקהילה הדתיים

חלק ט' – פרק 3 • הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז – תרגול והשלמה

- 1. נכון – בני הקהילה לבשו בגדים לבנים ונקיים כסימן לטהרה
- 2. לא נכון – האורית נכתבה בגעז, שפה עתיקה; הקסים תרגמו לאמהרית

חלק י' – פרק 3 • הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז – השלמה והתאמה

- 1. אמהרית
- 2. סיני

חלק י״א – פרק 3 • הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז – התאמה

- 1 – ב (מנהיגי הקהילה הדתיים)
- 2 – ג (ספר התורה של הקהילה)
- 3 – ד (שפה עתיקה של כתבי הקודש)
- 4 – א (שפת היומיום של הקהילה)

חלק י״ב – פרק 4 • סיגד היום בירושלים: זיכרון, זהות והמשכיות – מה אנחנו יודעים

1. לא נכון – כיום רוב בני הקהילה חיים בישראל, והחלום הישן להגיע לירושלים התגשם לרבים
2. נכון – הקהילה מתכנסת על טיילת גבוהה בירושלים, כעין המשך לעלייה על ההר באתיופיה
3. נכון – כך מתואר הטקס בירושלים, כהמשך למסורת הלבוש הלבן מאתיופיה

חלק י״ג – פרק 4 • סיגד היום בירושלים: זיכרון, זהות והמשכיות – מחברים בין אז והיום

- 1. א – שרים, רוקדים ואוכלים יחד
- 2. א – זה יוצר רצף והמשכיות בין הדורות

חלק י״ד – פרק 4 • סיגד היום בירושלים: זיכרון, זהות והמשכיות – חושבים וכותבים

1. שני המקומות משמשים נקודת התכנסות גבוהה שבה הקהילה מתפללת ונזכרת בזהותה; הערכים והטקס נשמרים גם כשהמקום משתנה

חלק ט״ו – פרק 5 • דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון – הכרת מילים ושורשים

- 1. א – ס.ג.ד
- 2. א – השתחוות וסגידה

חלק ט״ז – פרק 5 • דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון – שורשים, זמנים והתאמה

1. לא נכון – בטקסט נכתב שברית היא מחויבות שיש לרענן, ולא אירוע חד־פעמי
2. נכון – חידוש, מחדשים וחדש כולם מהשורש חד״ש

חלק י״ז – פרק 5 • דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון – התאמת שורשים ומילים

- 1 – ב (סגידה, השתחוות)
- 2 – א (חידוש)
- 3 – ד (זיכרון)
- 4 – ג (קהילה)

חלק י״ח – פרק 5 • דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון – השלמת זמנים

- 1. מתכנסת
- 2. תעלה

חלק י״ט – חזרה מסכמת – שאלות סגורות על כל הפרקים

- 1. ב – השתחוות וסגידה
- 2. ב – חמישים יום אחרי יום הכיפורים
- 3. ג – עזרא ונחמיה

חלק כ׳ – חזרה מסכמת – שאלות פתוחות

1. יש לציין: אחרי שיבת ציון התאסף העם, שמע את התורה והתחייב מחדש לשמור את המצוות; בסיגד הקהילה חוזרת ועושה פעולה דומה מדי שנה.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה השתחוות/סגידה וכ״ט בחשון, חמישים יום אחרי יום הכיפורים
- תשובה טובה מזכירה את ההר כסמל להר סיני, בגדים לבנים, הקסים והאורית בגעז המתורגמת לאמהרית
- תשובה טובה מסבירה שברית היא מחויבות מתחדשת, ומקשרת למעמד בירושלים בימי עזרא ונחמיה שבו העם קיבל מחדש את התורה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוש את החוברת על פני 3-4 שיעורים: פרק אחד או שניים בכל שיעור, עם זמן לקריאה, תרגול וכתיבה
- להתאים את רמת הטקסטים והמשפטים לפי קבוצת התלמידים (למשל קיצור משפטים לתלמידים עולים)
- לעודד הקראה בקול ושימוש בתמיכה חזותית (תמונות, אמוג׳י) להבנת מילים חדשות כמו קסים, אורית וגעז
- בפרק הכתיבה אפשר לתת בחירה בין כתיבה אישית לכתיבה כללית על ערכי החג, כדי לכבד רגישויות שונות בכיתה

חוברת תרגול – חג הסיגד

הסיגד לכולם

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מה זה חג הסיגד: שם, תאריך ומקור
2. פרק 2 – חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום
3. פרק 3 – הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז
4. פרק 4 – סיגד היום בירושלים: זיכרון, זהות והמשכיות
5. פרק 5 – דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בחוברת הזו תמצאו טקסטים קצרים, שאלות ותרגילים על חג הסיגד. עברו על הפרקים לפי הסדר, ובסוף כל פרק ענו על כרטיס היציאה כדי לבדוק את עצמכם.

בנק מילים: מתכנסת | תעלה | ירושלים | סיני | אמהרית

1 חלק א' – פרק 1 • מה זה חג הסיגד: שם, תאריך ומקור – שאלות ידע

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המילה 'סיגד'?

א) השתחוות וסגידה ב) שמחה וזמרה ג) זיכרון וסיפור

2. באיזה תאריך עברי חל חג הסיגד?

א) כ"ט בחשון ב) י' בטבת ג) ט"ו בשבט

3. כמה ימים עוברים בין יום הכיפורים לחג הסיגד?

א) חמישים יום ב) שבעה ימים ג) מאה יום

2 חלק ב' – פרק 1 • מה זה חג הסיגד: שם, תאריך ומקור – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סיגד	___	**א.** התאריך העברי של החג
2. כ"ט בחשון	___	**ב.** שמה של קהילת יהודי אתיופיה
3. ביתא ישראל	___	**ג.** השורש שמשמעותו השתחוות וסגידה

3 חלק ג' – פרק 1 • מה זה חג הסיגד: שם, תאריך ומקור – חשיבה

והרחבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

4 חלק ד' – פרק 2 • חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המילה "סיגד"?

(א) שמחה גדולה (ב) השתחוות וסגידה (ג) נדודים ממקום למקום

2. מתי חל חג הסיגד ביחס ליום הכיפורים?

(א) עשרה ימים אחריו (ב) חמישים יום אחריו (ג) חודש אחריו

5 חלק ה' – פרק 2 • חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום – הבנה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לפי המסורת, חידוש הברית בסיגד מהדהד את המעמד בימי עזרא ונחמיה	☐	☐
2	בסיגד הקהילה מתכנסת ושומעת את התורה, בדומה למעמד בירושלים	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. אחרי השיבה מגלות בבל התאספו העם ב _____ ושמע את קריאת התורה

7 חלק ז׳ – פרק 2 • חידוש הברית: מעזרא ונחמיה ועד היום – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. עזרא ונחמיה	___	**א.** ספר התורה של הקהילה
2. קסים	___	**ב.** השפה העתיקה שבה כתובה האורית
3. האורית	___	**ג.** הנהיגו את התפילה וקראו מהתורה
4. געז	___	**ד.** מעמד שבו העם חידש ברית בירושלים בעבר

8 חלק ח׳ – פרק 3 • הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לפי המסורת, מה סימל ההר הגבוה שאליו עלו בני הקהילה?

(א) את הר הכרמל (ב) את הר סיני, מקום מתן תורה (ג) את הר הבית בלבד

2. מי הוביל את התפילה בטקס על ההר?

(א) חיילים (ב) מורים מהכפר (ג) הקסים, מנהיגי הקהילה הדתיים

9 חלק ט׳ – פרק 3 • הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז – תרגול והשלמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הבגדים הלבנים בטקס היו סימל לטוהר ולהתחדשות	☐	☐
2	האורית נכתבה בשפת האמהרית	☐	☐

10 חלק י׳ – פרק 3 • הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. הקסים תרגמו את דברי האורית לשפת ה_____ כדי שכל המתפללים יבינו

2. ההר שעליו עלתה הקהילה סימל, לפי המסורת, את הר _____

11 חלק י״א – פרק 3 • הטקס על ההר באתיופיה: קסים, אורית וגעז – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קסים	___	**א.** שפת היומיום של הקהילה
2. אורית	___	**ב.** מנהיגי הקהילה הדתיים
3. געז	___	**ג.** ספר התורה של הקהילה
4. אמהרית	___	**ד.** שפה עתיקה של כתבי הקודש

12 חלק י״ב – פרק 4 • סיגד היום בירושלים: זיכרון, זהות והמשכיות – מה אנחנו יודעים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	היום רוב בני קהילת ביתא ישראל חיים באתיופיה ולא בישראל	☐	☐
2	בחג הסיגד בירושלים מתכנסים אנשים על טיילת גבוהה מול נוף העיר	☐	☐
3	הקסים בירושלים לובשים בגדים לבנים ומחזיקים מטריות צבעוניות	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • סיגד היום בירושלים: זיכרון, זהות והמשכיות – מחברים בין אז והיום

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קורה בטיילת בירושלים אחרי שהתפילה מסתיימת?

(א) שרים, רוקדים ואוכלים יחד (ב) כולם הולכים לישון מיד (ג) מתחילים צום חדש

2. למה חשוב, לפי הטקסט, שסבים, הורים וילדים עומדים יחד באותו מקום בחג?

(א) זה יוצר רצף והמשכיות בין הדורות (ב) זה מיועד רק למבוגרים בקהילה

(ג) אין לכך שום משמעות מיוחדת

14 חלק י״ד – פרק 4 • סיגד היום בירושלים: זיכרון, זהות והמשכיות – חושבים וכותבים

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מדוע המעבר מהר באתיופיה לטיילת בירושלים נחשב המשכיות ולא ניתוק מהמסורת

15 חלק ט״ו – פרק 5 • דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון – הכרת מילים ושורשים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו השורש של המילה 'סיגד'?

(א) ס.ג.ד (ב) ס.י.ג (ג) ג.ד.ל

2. מה פירוש השורש סג״ד לפי הטקסטים?

(א) השתחוות וסגידה (ב) שמחה גדולה (ג) נסיעה למקום רחוק

16 חלק ט״ז – פרק 5 • דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון – שורשים, זמנים והתאמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילה 'ברית' בטקסט מתארת אירוע חד־פעמי שאינו חוזר	☐	☐
2	המילה 'חידוש' נגזרת מהשורש חד״ש	☐	☐

17 חלק י״ז – פרק 5 • דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון – התאמת שורשים ומילים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ס.ג.ד	___	**א.** חידוש
2. ח.ד.ש	___	**ב.** סגידה, השתחוות
3. ז.כ.ר	___	**ג.** קהילה
4. ק.ה.ל	___	**ד.** זיכרון

18 חלק י״ח – פרק 5 • דקדוק, לשון וכתיבת פסקת טיעון – השלמת זמנים

השלימו את המילה החסרה.

1. בסיגד הקהילה כולה _____ ומקשיבה לתורה (פועל בזמן הווה, שורש כ.נ.ס)

2. בשנה הבאה הקהילה _____ שוב על ההר, כמו בכל שנה (פועל בזמן עתיד, שורש ע.ל.ה)

19 חלק י״ט – חזרה מסכמת – שאלות סגורות על כל הפרקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. המילה "סיגד" פירושה:

(א) שמחה (ב) השתחוות וסגידה (ג) זיכרון

2. חג הסיגד חל:

(א) עשרה ימים אחרי ראש השנה (ב) חמישים יום אחרי יום הכיפורים

(ג) בחודש ניסן

3. לפי המסורת, חידוש הברית בסיגד מזכיר סיפור מימי:

(א) דוד ושלמה (ב) משה ואהרן (ג) עזרא ונחמיה

20 חלק כ' – חזרה מסכמת – שאלות פתוחות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכם מה הקשר בין סיפור עזרא ונחמיה לבין חג הסיגד.

כרטיס יציאה

מה המשמעות של המילה 'סיגד' ומתי חל החג?

מה קרה בטקס על ההר באתיופיה, ואילו סמלים היו בו?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀